

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/53/2019
Identifikačné číslo spisu: 4108230341
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4108230341.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., 2/ B. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v U., 3/ G. G., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., 4/ C. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v N., 5/ Q. L., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., 6/ F. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v U., 7/ K. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v U., 8 / T. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., 9/ K. K., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v M., 10/ G. D., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., 11/ H. T., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v L. a 12/ G. E., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U., zastúpených JUDr. Evou Matejovou, advokátkou, so sídlom Hollého 12, 949 01 Nitra, proti žalovanému NITRA INVEST, s.r.o., so sídlom Mostná 29, 949 01 Nitra, IČO: 36 561 690, zastúpenému Advokátskou kanceláriou AK Šranko, s.r.o., so sídlom Mostná 29, 949 01 Nitra, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C/233/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. augusta 2017 sp. zn. 7Co/35/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/, 11/, 12/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 16. novembra 2015 č. k. 9C/233/2008-535 rozhodol, že K. E., rod. R., nar. S., bola ku dňu svojej smrti S. vlastníčkou nehnuteľností špecifikovaných vo výroku rozhodnutia. V súvislosti s trovami štátu a konania súd uviedol, že o nich bude rozhodnuté do tridsiatich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

1.1. V odôvodnení okresný súd s poukazom na § 126 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 3, § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy uviedol, že pôvodný žalobca M. E. sa žalobou domáhal určenia, že nehnuteľnosti označené v Geometrickom pláne č. 78/08 ako parc. č. 1050/7, 1050/8 a 1055/192 v kat. úz. G. patria do vlastníctva K. E., rod. R., nar. S., ku dňu S., jeho právnej predchodkyňi, ktorej boli pridelené do vlastníctva. Ich vlastníkom predtým bola Nitrianska sídelná kapitula a pridelený pozemok bol označený ako parcela číslo 1050/10 - lúka o výmere 6420 m² a prídelová cena bola stanovená sumou 1.286 korún. V súčasnosti je táto parcela súčasťou parciel č. 1050/4, 1050/5 a 1055/32, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX a ako ich

vlastník je zapísaný žalovaný, ktorý však nemôže byť skutočným vlastníkom a musí vedieť, že predmetná nehnuteľnosť bola pôvodne vo vlastníctve K. E., zomrelej dňa S., ktorej je žalobca právnym nástupcom spolu s ďalšími dedičmi. Navyše žalovaný vypracoval a odovzdal ponuku na kúpu pozemku a na uzatvorenie kúpnej zmluvy zo dňa 21. augusta 2006, ktorú mali podpísať a potom mu ju odnieť a následne mala byť vyhotovená kúpna zmluva. Napokon kúpna zmluva uzavretá nebola, lebo niektorí z dedičov nesúhlasili s navrhnutou kúpnu cenou 100 Sk za m².

1.2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že v návrhu na pridelenie pôdy a budov pre kat. úz. G. zo dňa 1. októbra 1948 pod r. č. 38 je uvedená právna predchodkyňa žalobcov k parc. č. 1050/10 - lúka o výmere 64 árov 20 m². Prídelovou listinou B. č. 157/1958 zo dňa 20. mája 1958 Okresný národný výbor v Nitre prideliť K. E., rod. R., bytom G., v prídelovom konaní podľa zákona číslo 142/1947 a č. 46/1948 parcelu číslo 1050/10 - lúka o výmere 6420 m² za prídelovú cenu 1.286 Kčs. Z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 28D/239/2005 súd zistil, že právnymi nástupcami po K. E. sú jej synovia: M. E., H. E., G. E.. Právnymi nástupcami po neb. synovi G. E. sú deti: T. E., K. K., G. D., H. T. a manželka G. E., ako dedičia zo zákona v prvej dedičskej skupine podľa osvedčenia o dedičstve č. k. 22D/2400/2003-65. M. E. (pôvodný žalobca) zomrel S., pričom jeho právnymi nástupcami sú: manželka G. E. a deti: B. E., G. G., C. H. H. E. v priebehu konania dňa X. E. zomrel a jeho právnymi nástupcami sú deti: Q. L., F. E., K. G.. V konaní o dodatočnom prejednaní dedičstva na návrh žalobcu M. E. po poručiteľke K. E. súd uznesením konanie pre nemajetnosť poručiteľky zastavil, keďže bolo zistené, že na nehnuteľnosti, ktoré boli pridelené prídelovou listinou, boli v tom čase zapísaní iní vlastníci, a to: Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. a žalovaný. Podľa LV č. XXXX je žalovaný zapísaný ako vlastníkom viacerých parciel, okrem iných aj ako vlastníkom parciel č. 1050/4, 1050/5 a 1055/32 nadobudnutých kúpnu zmluvou uzavretou s Rímskokatolíckou cirkvou, Sídlnou kapitulou v Nitre zo dňa 26. januára 2005, ktorej vklad bol povolený dňa 7. apríla 2005, a to iba ohľadne parciel č. 1050/4 a 1055/32, zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. G.. Zo znaleckého posudku č. 12/2013 súd zistil, že pridelená parcela č. 1050/10 podľa prídelovej listiny je definovaná na mape bývalého pozemkového katastra z pôvodných pozemnoknižných parciel č. 1050, 1051 a 1052 vo vložke č. 103 a rozdelením parciel v mape bývalého pozemkového katastra je definovaná ako parcela číslo 1050/2, 1051/1 a 1052/2, ktoré sú v terajšom stave katastrálneho operátu evidované ako parcely č. 1050/4, 1053/11, 1050/5, 1053/5 a 1055/32, pričom žalovaný má vo vlastníctve časť pôvodnej parcely č. 1050/10 a tá je súčasťou parciel č. 1050/4, 1050/5 a 1055/32. Časť pôvodnej parcely č. 1050/10 je súčasťou parcely č. 1053/11, ktorá je vo vlastníctve Mesta Nitra a diel č. 2 je súčasťou parcely č. 1053/5 vo vlastníctve Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a. s. Zo zápisnice o prídele a odovzdaní majetku ONV obci Mlynárce zo dňa 14. augusta 1959 súd zistil, že K. E., rod. R., odovzdala pridelenú nehnuteľnosť novému nadobúdateľovi - Štátny majetok, n. p. Nitra - Chrenová; išlo o parcelu č. 1050/10. V zápisnici zo dňa 27. októbra 1948 za prítomnosti pracovnej skupiny, Poľnej skupiny a miestnej roľníckej komisie sa uvádza odovzdanie do držby a úžitku prídelov novým nadobúdateľom z revízieho majetku Nitrianskej sídelnej kapitule v kat. úz. G., ktorý bol revíznou komisiou určený pre prídelové pokračovanie. Z konečného prídelového plánu s rozvrhom prídelových cien a splátkovým plánom zo dňa 16. marca 1953 z revízie pôdohospodárskych majetkov súd zistil, že pod por. č. 157 je v konečnom prídele uvedená parcela č. 1050/10 pre K. E..

1.3. Okresný súd konštatoval, že Biskupský úrad v Nitre dal na Správu katastra návrh na záznam vlastníctva zo dňa 18. júna 1996 k nehnuteľnostiam zapísaných v pozemnoknižnej vložke č. 103, medzi ktorými boli aj parcely č. 1055/2, 1055/32 a 1050/4, pričom výmery sú prevzaté z geometrického plánu č. 30712629-240/96, a návrh odôvodnil, že vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaných v pozemnoknižnej vložke č. 103 kat. úz. G. neprešlo na štát a zostalo zachované pre cirkev. Konanie vo veci záznamu bolo vedené na Správe katastra pod č. Z 4597/96 a zmeny boli vykonané pod položkou výkazu zmien č. o. 84/96 v LV č. XXXX. Následne Biskupský úrad v Nitre, IČO: 179116 dňa 31. januára 1996 podal na Správu katastra Nitra návrh na zmenu označenia vlastníka z dôvodu, že Rímskokatolícky biskupský úrad v Nitre nemá právnu subjektivitu a žiadal ako vlastníka zapísať Sídlnu kapitolu v Nitre, IČO: 35 593 016 v konaní vedenom pod Z 727/96.

1.4. Okresný súd posudzoval otázku vyhodnotenia reštitučného titulu, t. j. či došlo k prechodu vlastníctva predmetných nehnuteľností na štát, keď mal v danom prípade za to, že prídelovou listinou B. č. 157/1958 vydal Okresný národný výbor v Nitre, k tomu oprávnený, a vyplýva z nej, akého prídelu sa týka, kto je bývalý vlastníkom, komu sa prídel prideliť, je v nej uvedený dátum a aj údaj o prídelovej cene.

Z pozemnoknižnej vložky č. 103 kat. úz. G. síce nevyplýva, že by v minulosti bolo odňaté vlastnícke právo Nitrianskej sídelnej kapitule, ktorá bola zapísaná ako vlastník; je v nej uvedená iba poznámka o zamýšľanom prechode. Súd však poukázal na rozhodnutie Ministerstva poľnohospodárstva ČSR zo dňa 21. júna 1948 č. 53.150/48-IX/R-12, ktorým bolo rozhodnuté o vyvlastnení nehnuteľností podľa § 1 ods. 3 zákona č. 142/1947 Zb. Právna predchodkyňa žalobcov nestratila vlastnícke právo ani podpisom zápisnice o vzdaní sa prídeltu zo dňa 14. augusta 1959 na MNV Mlynárce, pretože táto zápisnica nemala za následok stratu vlastníctva prídeltu; bola spísaná bez právneho významu, lebo odnímať prídelený majetok mohlo iba Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu v prípade, že prídeltca nehospodáril so starostlivosťou riadneho hospodára na prídelených pozemkoch (§ 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb. N. SNR). Vzdanie sa prídeltu na MNV nemohlo vyvolať žiadne právne účinky. V časoch socializácie dediny bolo bežné vnesenie majetku do JRD, čo však neznamenovalo vzdanie sa vlastníctva. Vzdanie sa prídeltu umožňoval Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. s účinnosťou od 1. januára 1951 v ustanovení § 132 ods. 1 (bližšie viď rozsudok okresného súdu), ale takáto listina o právnom úkone prídeltkyne, obsahom ktorej by bol jej výslovný prejav vôle vzdať sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nadobudnutej prídeltovou listinou, na dôkaz predložená nebola.

1.5. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného vydržaním s ohľadom na jeho obranu, že nehnuteľnosti nadobudol v dobrej viere v roku 2005, a tak ich aj užíval, pričom dobromyseľne užíval predmetné nehnuteľnosti aj právny predchodca žalovaného Rímskokatolícka sídelná kapitula v Nitre prinajmenšom od roku 1996, kedy bolo začaté záznamové konanie na Správe katastra Nitra pod číslom Z 4597/1996. Návrh na záznam vlastníckeho práva podával na Správu katastra rozdielny subjekt od subjektu zapísaného pôvodne v pkn. vl. č. 103, pretože Biskupský úrad Nitra a Nitrianska sídelná kapitula sú dva rozdielne subjekty. Návrh na záznam vlastníckeho práva podával subjekt s iným názvom, i keď následne bol podaný návrh na zmenu názvu, tak Správa katastra konala v rozpore s vyhl. č. 79/1996 Zb., ktorou sa vykonával katastrálny zákon, pretože Biskupský úrad a Sídelná kapitula v Nitre sú odlišné subjekty a nebolo možné bez ďalšieho šetrenia zapísať na list vlastníctva Sídelnú kapitulu Nitra. Súd konštatoval, že je tiež spochybnená dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovaného, ktorý nemohol nadobudnúť presvedčenie, že mu nehnuteľnosti vlastnícky patria, pričom vlastnícke právo stratil v dôsledku revízie prvej pozemkovej reformy. Dobromyseľnosť právneho predchodcu spochybňuje aj skutočnosť uvedená v návrhu na zápis vlastníctva, v ktorom uviedol, že vlastníctvo nehnuteľností neprešlo na štát a zostalo mu zachované. Žalovaný nepreukázal, že právny predchodca nakladal s pozemkami ako s vlastnými, nebola preukázaná ani držba sporných nehnuteľností právnym predchodcom žalovaného, teda faktické ovládanie veci, ako jedna z podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Ohľadne argumentácie žalovaného, že vlastníctvo k nehnuteľnosti nadobudol titulom vydržania, pri započítaní vydržacej doby jeho právneho predchodcu, je zrejmé, že neuplynula 10 ročná vydržacia doba, pretože nehnuteľnosti nadobudol až v roku 2005 a nebolo možné započítať z vyššie uvedených dôvodov vydržaciu dobu jeho právneho predchodcu Nitrianskej sídelnej kapituly, ktorá bola právnym predchodcom Rímskokatolíckej cirkvi Sídelná kapitula Nitra. Dobromyseľnosť žalovaného bola spochybnená aj výpoveďou svedkyne B., ktorá potvrdila, že žalovaný vedel o prídeltových listinách v čase, keď už bol zapísaný ako vlastník nehnuteľností, avšak chcel predísť súdnym sporom a vyriešiť sporné nároky uzavretím dohôd o vysporiadaní.

1.6. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania do tridsiatich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej súd oprel o § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozhodol rozsudkom z 24. augusta 2017 č. k. 7Co/35/2016-618 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie s dodatkom, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v katastrálnom území G., obec U., okres U. podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej aj „CSP“) ako vecne správny. V odôvodnení rozhodnutia s poukazom na § 387 ods. 2 CSP konštatoval, že súd prvej inštancie urobil správny právny záver vrátane záveru o naliehavom právnom záujme žalobcov na požadovanom určení podľa § 80 písm. c/ O.s.p., s ktorým sa odvolací súd stotožnil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie primerane odôvodnil.

2.1. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodal, že žalobcovia uplatňujú právo odvodené z Prídeltovej listiny pod značkou B. č. 157/1958 vydanú Okresným národným

výborom v Nitre dňa 20. mája 1958, z ktorej vyplýva, že pozemok Nitrianskej sídelnej kapituly, nachádzajúci sa v Mlynárčiach, bol rozparcelovaný a časti z neho boli pridelené jednotlivým občanom. Jednou z nich bola K. E., rod. R., ktorej bola pridelená časť z pozemkov označená ako parc. č. 1050/10 - lúka o výmere 6420 m². Odvolací súd akcentoval, že prídelová listina je vo všeobecnosti vkladuschopnou listinou spôsobilou pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ak bola vydaná oprávneným subjektom a ak obsahuje všetky podstatné náležitosti, ktorý právny názor prezentoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 4 Cdo 123/2003, 4 Cdo 48/2008, 3 Cdo 45/2008, 1 MCdo 8/2009). V tejto veci bola vydaná prídelová listina subjektom oprávneným na jeho vydanie a spĺňa všetky zákonné náležitosti. K tvrdeniu žalovaného, že v konaní nebolo preukázané, či pridelená nehnuteľnosť bola prevzatá do držby a kým, poukázal na Zápisnicu zo dňa 27. októbra 1948, ktorej predmetom bolo odovzdanie do držby a úžitku prídelov novým nadobúdateľom z revízieho majetku Nitrianskej sídelnej kapituly a v nej uvedené, že MRK Mlynárce a MRK Drážovce „previedli odovzdanie prídelu do držby a úžitku novým nadobúdateľom“. Následne na ďalšom liste sú noví nadobúdatelia podpísaní spolu s uvedením parciel, ktoré im boli odovzdané. Pod por. č. 38 je uvedená a podpísaná aj K. E., rod. R.. Tiež v zápisnici zo dňa 14. augusta 1959 spísanej Miestnym národným výborom v Drážovciach figuruje K. E., rod. R., ako prídelca, ktorej boli pridelené nehnuteľnosti v kat. úz. G.. K otázke doručovania prídelovej listiny predchodcovi žalovaného súd poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý nepodmieňuje perfektnosť a platnosť prídelovej listiny jej dorúčením vlastníčkovi, ktorému bola predmetná nehnuteľnosť vyvlastnená. Poukázal na obdobný právny názor vyslovený Krajským súdom v Nitre aj v uznesení zo dňa 5. decembra 2012 č. k. 25Co/43/2012-346.

2.2. Odvolací súd zdôraznil, že v danom prípade boli nehnuteľnosti predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb. a pozemnoknižnému vlastníčkovi, Nitrianskej sídelnej kapitule, bolo vlastnícke právo odňaté a prešlo na štát. Všetky nehnuteľnosti pod por. č. 14 a 15 zapísané na strane A boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy so znením zamýšľaného prevzatia za použitia zákona č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkov (zákon náhradový, pozri § 9). S poukazom na § 8 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. konštatoval, že majetok zabraný podľa tohto zákona mohol byť buď prevzatý (podržaný štátom) pre účely všeobecné alebo určený pre prídelu. Nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke č. 103 boli predmetom prídelu a parc. č. 1050/10 bola pridelená K. E., rod. R., nebolo potrebné prevádzať vklad vlastníckeho práva pre štát, keďže na návrh pozemkového úradu bolo vlastnícke právo prevedené priamo na nadobúdateľa (§ 28 zákona č. 329/1920 Sb., § 17 zákona č. 142/1947 Sb., zákon č. 215/1919 Sb. - záborový zákon). Po zápise do pozemnoknižnej vložky o tom, že nehnuteľnosti sú predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb., nebolo možné po 1. januári 1951 - po zániku účinku intabulácie, považovať v pozemkovej knihe evidovaného vlastníka za hodnoverného vlastníka, keďže už bol možný prevod a prechod vlastníctva mimo tohto zápisu. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že v konaní nebolo preukázané, že by nehnuteľnosti boli predmetom akéhokoľvek revízieho rozhodnutia.

2.3. Pokiaľ žalovaný poukázal na názor Ústavného súdu Českej republiky a názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 27. marca 2013 sp. zn. 6 Cdo 71/2011, že zásadu ochrany skutočného vlastníka môže prelomiť ochrana dobrej viery nadobúdateľa, odvolací súd k tomu uviedol, že zastáva stanovisko zhodné s doterajšou praxou súdov Slovenskej republiky vychádzajúcou zo starej zásady rímskeho práva, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má, k čomu odkázal aj na ďalšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 223/2016, 3 Cdo 114/2010, 5 MCdo 12/2011, 2 MCdo 20/2011). Vo vzťahu k možnostiam nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“) de lega lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (napríklad nadobudnutie vlastníckeho práva od nepravého dediča podľa § 486 OZ) a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Tieto výnimky spravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „memo pluris iuris ad alium transfere potest quam ibse habet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Aj z hľadiska predvídavosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke

právo od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje. Prijatie právneho názoru, že pri nadobudnutí vlastníckeho práva prevádzanej nehnuteľnosti má právotvorný účinok sama dobrá viera (bez ohľadu na dĺžku doby po ktorú trvala) nadobúdateľa, by viedlo k obsolentnosti (nepoužitelnosti, nepotrebnosti, zbytočnosti) tých ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky o vydržaní, ktoré právnu relevanciu priznávajú (až) dobrej viere pretrvávajúcej po stanovenú (vydržaciú) dobu (rovnako aj ÚS SR v uznesení I. ÚS 239/2016-14 z 20. apríla 2016). Vo veci vydržania odvolací súd podotkol, že o dobromyseľnosti možno hovoriť len tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu patrí, a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Vzhľadom na uznávanú zásadu „ignorantia iuris non excusat“, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z jednoznačne formulovaného ustanovenia právneho predpisu nie je ospravedlniteľný, nie je možné uvažovať o tom, že právny predchodca žalovaného pri svojom nesprávnom výklade zákona č. 142/1947 Sb. mohol zostať v presvedčení, že mu vlastnícke právo nebolo odňaté a od toho odvíjať dobromyseľnosť pri vstupe do držby. Súd nemohol akceptovať ani jeho vyjadrenie, že prídelová listina mu nebola doručená, preto nemohol o nej vedieť. Záznamom Z 4597/96 v katastri nehnuteľností právny predchodca žalovaného nemohol obnoviť svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktoré mu zaniklo v dôsledku revízie v zmysle zákona č. 142/1947 Sb., preto časový úsek od tohto zápisu v jeho prospech nemožno pre nedobromyseľnosť započítať do vydržacej doby žalovaného, ktorý tak nespĺnil jednu zo základných zákonných podmienok vydržania - 10 ročnú vydržaciú dobu. Súd posudzoval otázku dobrej viery žalovaného pri nadobudaní nehnuteľnosti a prijal záver, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosti od Rímskokatolíckej cirkvi Sidelnej kapituly Nitra kúpnu zmluvou z 26. januára 2005, pričom žaloba bola podaná na súd 26. novembra 2008, t. j. pred uplynutím zákonnej 10-ročnej vydržacej doby žalovaného, ktorý si nemohol započítať vydržaciú dobu svojho právneho predchodcu. (rovnako aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 71/2011).

2.4. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaných dôkazov urobil správne skutkové aj právne závery. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný aj v súčasnosti (§ 137 písm. c/ CSP), keďže na podklade vyhovujúceho rozsudku bude môcť prebehnúť dedičské konanie (§ 211 ods. 1 CMP) s následným zápisom vlastníctva v katastri nehnuteľností. Odvolanie žalovaného posúdil ako neopodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Keďže priamo vo výroku rozsudku nie je uvedené, kde sa nehnuteľnosti nachádzajú - aj keď je to nesporné z geometrického plánu, ktorý je súčasťou rozsudku, ako aj z odôvodnenia rozsudku - odvolací súd do výroku potvrdzujúceho rozsudku z hľadiska právnej istoty pojal, že ide o nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území G., obec U., okres U..

3. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalovaný dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“) podľa § 420 písm. f/ CSP, keďže odvolací súd nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces. Dôvodil, že medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu patrí i právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, musia mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 CSP. Musia obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku je nielen formálnou požiadavkou, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Podľa dovolateľa tieto požiadavky rozsudok odvolacieho súdu ani rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňajú. Dovolateľ považuje odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za arbitrárne, nakoľko nedáva odpovede na viaceré závažné právne otázky a jeho námietky, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3.1. Okruhy právnych otázok, ku ktorým odvolací súd, ani súd prvej inštancie, neposkytli právne akceptovateľnú argumentáciu, dovolateľ formuloval nasledovne:

A. Právoplatnosť a vykonateľnosť prídelovej listiny, jej doručovanie, k čomu okresný a ani krajský súd neposkytli právne akceptovateľnú argumentáciu. Žalovaný v odvolaní nenamietal doručovanie právnemu predchodcovi žalovaného, ale doručovanie ako také, a teda najmä doručovanie prídelovej listiny samotnému prídelcovi. Nedostatočné vysporiadanie sa s procesom a zákonnosťou vydávania prídelovej listiny žalovaný vytýkal už súdu prvej inštancie v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, a to aj s poukazom na právne názory Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 84/2010 z 30. novembra 2011 a sp. zn. 4 Cdo 123/2003 citované v bode 15. a 16. dovolania. Odôvodnenie napádaného rozsudku vo vzťahu k tejto partikulárnej právnej otázke však nie je možné považovať za riadne a presvedčivé. S ohľadom na

uvedené rozhodnutia dovolacieho súdu je podľa názoru dovolateľa zrejmé, že otázka povinnosti súdov zaoberať sa tým, či prídellová listina nadobudla právoplatnosť a vykonateľnosť, je spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej.

B. Právne následky zápisu poznámky o zábore a zamýšľanom prevzatí, nedodržanie postupu podľa zák. č. 142/1947 Sb. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 5. decembra 2012 č. k. 25Co/43/2012-346, avšak podľa dovolateľa v tejto spojitosti dospel k záveru právnou argumentáciou, ktorá danému právnemu záveru nesvedčí. Dovolateľ upozorňuje, že je potrebné rozlišovať medzi revíznym rozhodnutím podľa § 4 zákona č. 142/1947 Sb. (ktoré je predpokladom pre ďalšie pridelovanie nehnuteľností) a medzi rozhodnutím o vyvlastnení podľa § 1 ods. 3 zákona č. 142/1947 Sb. Podľa dovolateľa nehnuteľnosti parc. č. 1050, 1051 a 1052 nemohli byť predmetom pridelu. Prídellovú listinu zo dňa 20. mája 1958 je nevyhnutné posúdiť za správne rozhodnutie trpiace tak závažnými vadami, čo do ich zápornej kvality, že nie je možné uplatniť prezumpciu jeho správnosti a je naň potrebné prihliadať ako na ničotný správny akt, a to najmä vzhľadom na jeho nezákonnosť. Prechod vlastníckeho práva k uvedeným parcelám nevyplýva ani z rozhodnutia o vyvlastnení podľa § 1 ods. 3 zákona č. 142/1947 Sb. a ani z revízneho rozhodnutia podľa § 4 zákona č. 142/1947 Sb. Vlastníctvo na štát neprešlo ani následkom zápisov v pozemnoknižnej vložke pod č. 4, 5, 7 a 14. V tomto kontexte upozorňuje dovolateľ na uznesenie dovolacieho súdu zo dňa 30. novembra 2011 sp. zn. 6 Cdo 84/2010, a v súvislosti s potrebou skúmať dôsledky nesplnenia postupu podľa zákona č. 142/1947 Sb. na prechod vlastníckeho práva na štát, upozorňuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 294/2012 zo dňa 7. februára 2013. Pretože ak právo disponovať s majetkom neprešlo na štát, nemohlo dôsledkom právnych úkonov štátu ani následne prechádzať na prídelcov. Namietané otázky relevantnosti revízneho rozhodnutia, prechodu vlastníckeho práva na štát a nedodržania postupu podľa zákona č. 142/1947 Sb. odôvodnil absolútne nedostatočne, pričom pri odôvodnení rozhodnutia poukazoval len na tie čiastkové právne a skutkové aspekty veci, ktoré boli v súlade s argumentáciou žalobcov.

C. Nepreukázanie prevzatia držby nehnuteľností prídelcom. Dovolateľ akcentoval túto skutočnosť, že žiaden z dôkazov zabezpečených v súdnom konaní nepreukazuje, že sa K. E. reálne ujala držby prídellovej parcely. Takýmto dôkazom nie je ani Zápisnica spísaná MRK v Mlynárčiach zo dňa 27. októbra 1948. Zo záznamu nie je zrejmé, čo svojím podpisom tam uvedené osoby potvrdzovali a kedy sa tak stalo. Ani zápisnica zo dňa 14. augusta 1959 sa žiadnym spôsobom netýka prevzatia pridelených nehnuteľností do držby K. E., dokonca K. E. je označená ako odlišný prídelca. Odôvodnenie v otázke prevzatia pridelených nehnuteľností právnou predchodkyňou žalobcov neobsahuje myšlienkový postup konajúceho súdu, preto nie je možné zistiť, na základe čoho odvolací súd dospel k záveru citovanému v bode 34. dovolania (poznámka bod 8. rozhodnutia krajského súdu).

D. Kolízia zásady ochrany dobromyseľného nadobúdateľa a zásady „nikto nemôže previesť viac práv ako sám má“. Z rozsudku dovolacieho súdu nie je taktiež možné vyvodiť záver o tom, z akého skutkového stavu vychádzal súd pri svojom rozhodnutí vo vzťahu k stretu zásady „nikto nemôže previesť viac práv ako sám má“ a zásady ochrany dobromyseľného nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 6 Cdo 71/2011 zo dňa 27. februára 2013) zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka zaručovanou zásadou „nikto nemôže previesť viac práv ako sám má“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť jednoznačne zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé, vid' v konaní predložená prídellová listina. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR vyplýva, že pri hodnotení stretu uvedených zásad je potrebné vziať do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu. Z odôvodnenia napádaného rozsudku nevyplýva, ako sa odvolací súd vysporiadal s námietkami dovolateľa. Vo vzťahu k posúdeniu tejto otázky odôvodnenie zo strany dovolacieho súdu úplne absentuje.

E. Totožnosť prídelcu. Odvolací súd sa v napádanom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou totožnosti K. E., právnej predchodkyne žalobcov, napriek tomu, že dovolateľ na túto nezrovnalosť poukazoval, pričom absencia odôvodnenia v tak zásadnej otázke predstavuje hrubé porušenie práva na spravodlivý proces.

F. K atribútom odôvodnenia napádaného rozhodnutia. Podľa dovolateľa odôvodnenie napádaného rozsudku neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čím je

spochybnená jeho presvedčivosť. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva aj v spôsobe, akým odvolací súd v texte odôvodnenia viackrát odkazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom špecifikoval konkrétne rozhodnutia týchto súdov (označením čísla konania, spisovej značky alebo dátumu vydania rozhodnutia).

3.2. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zmenil napádaný rozsudok tak, že návrh žalobcov 1/ až 12/ zamietne a žalobcov spoločne a nerozdielne zaviazne v súlade s § 453 ods. 2 CSP nahradiť žalovanému trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania. Alternatívne dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napádaný rozsudok a prípadne aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

3.3. Dovolateľ tiež navrhol v súlade s § 444 CSP, aby dovolací súd odložil právoplatnosť napádaného rozsudku, a to vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvodil možnosťou iniciovať zo strany žalobcov dedičské konanie po ich právnej predchodkyni, na základe čoho môže dôjsť k vydaniu rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorým dôjde k zápisu vlastníckeho práva žalobcov do katastra nehnuteľností, následne môžu žalobcovia previesť vlastnícke právo, zaťažiť sporné nehnuteľnosti alebo iným spôsobom s nimi nakladať. Uviedol, že sporné nehnuteľnosti sú v súčasnosti predmetom vyvlastňovacieho konania vedeného na Okresnom úrade Nitra, a v prípade, ak by okresný úrad právoplatne rozhodol o vyvlastnení, a žalobcovia nadobudnú sporné nehnuteľnosti v dedičskom konaní, pričom ak by dovolací súd vyhovel dovolaniu, existuje riziko, že žalovaný ako vlastník sporných nehnuteľností nikdy nevymôže od žalobcov im vyplatenú náhradu za vyvlastnenie, ani opäť nezíska vlastníctvo sporných pozemkov, nakoľko tieto prejdú do vlastníctva tretieho subjektu vyvlastnením. Zároveň bude žalovaný ukrátený o možnosť v rámci vyvlastňovacieho konania domáhať sa náhrady za vyvlastnenie vo forme pozemkov, príp. finančnej náhrady za cenu zodpovedajúcu trhovej cene nehnuteľností.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedli, že sa plne stotožňujú s rozhodnutím krajského súdu, ako aj okresného súdu, ktoré súdy sa v celom rozsahu vysporiadali s námietkami predkladanými v priebehu konania, a preto nie je daný dôvod na podanie dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Navrhli, aby dovolací súd podané dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal žalobcom náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) nezistil splnenie predpokladov pre odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015).

8.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 319/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8.2. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (tak, ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolateľ v danom prípade zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o pochybenie odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštalácie) pri odôvodnení svojho rozsudku, ktoré nie je v súlade s požiadavkami CSP. Namietal hlavne nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť rozhodnutia) a nepresvedčivosť rozsudkov, ktoré nie sú prameňom poznania úvah súdu v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci (bližšie pozri bod 3. tohto rozhodnutia).

17. K námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax

použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

18. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP, pričom s a v napadnutom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Je zrejmé, že prvoinštančným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnenému posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, vyjadrenie žalobcov k tomuto odvolaniu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa vysporiadal vo svojom odôvodnení so všetkými podstatnými námietkami žalovaného (vznesenými aj v dovolaní).

18.1. Za najpodstatnejší aj z hľadiska náležitého vysvetlenia dôvodov, ktoré odvolací súd viedli k záveru o opodstatnenosti žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, považuje dovolací súd názor odvolacieho súdu k pridelovej listine ako verejnej listine a dokladu o vlastníctve prídelcu (K. E. ako právneho predchodcu žalobcov) k dotknutým nehnuteľnostiam v bode 7., 8. a 17. rozsudku odvolacieho súdu, keď túto listinu nepovažoval za nulitný právny akt, ale za akt, u ktorého sa prezúmovaľa jeho správnosť. K uvedenému odvolací súd adekvátne poukázal aj na judikatúru najvyššieho súdu, medzi inými aj na judikované rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 123/2003 (R 44/2005), v ktorom najvyšší súd uviedol, že „výmery a pridelové listiny ako verejné listiny boli aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu, že ho môže preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný), t. j. akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom (...), z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov. Súd je viazaný rozhodnutím správneho orgánu o prídelení nehnuteľnosti potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich

prídele“. Podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 84/2010 („správny akt vydaný v minulosti nie je možné preskúmať z hľadiska jeho platnosti alebo neplatnosti, jeho vecnej správnosti, ale je možné posúdiť iba jeho prípadnú nulitu /ničotnosť/“) a stanovisko odvolacieho súdu k tomuto rozhodnutiu v bode 10. Odvolací súd jasným a dostatočne určitým spôsobom sa v bodoch 7., 8., 9., 10. a 11. svojho rozsudku vyjadril k poznámke záboru, ako aj legitímnemu postupu podľa zák. č. 142/1947 Sb. a k pochybnostiam dovolateľa o prevzatí a držbe majetku K. E., právnym predchodcom žalobcov (s poukazom na Zápisnicu zo dňa 27. októbra 1948, ktorej predmetom bolo odovzdanie do držby a úžitku prídellov novým nadobúdateľom z revízneho majetku Nitrianskej sídelnej kapituly). Napokon v bodoch 13. až 16. svojho rozhodnutia odvolací súd obsérne popísal kolíziu zásad „nikto nemôže previesť viac práv ako sám má“ a „ochrany dobromyseľného nadobúdateľa“ s ustálením záveru opierajúceho sa o judikatúru najvyššieho súdu o prednosti princípu „nemo plus iuris“ a ako iba výnimky pripúšťajúcej aj úspech princípu „bona fides“. S ohľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu a j s poukazom na judikatúru najvyššieho súdu zdôvodnil, prečo v danom prípade bolo nutné zotrvať v záujme ochrany skutočného vlastníka na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má) a jej prelomenie ochranou dobrej viery (bona fides) nadobúdateľa celkom výnimočne neprichádzalo do úvahy, pretože nebolo nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. V danej veci nebolo možné bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosti v dobrej viere. Totiž spôsob, akým došlo k zápisu vlastníctva právneho predchodcu žalovaného do katastra nehnuteľností (išlo o zápis formou záznamu majúci len deklaratórnu povahu) a hlavne existencia zápisu v pozemkovoknižnej vložke č. 103 pod r. č. 14 a 15 (z neho bolo zrejme, že nehnuteľnosti na strane A, t. j. včítane parc. č. 1050/10 Poverenictvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave zamýšľa prevziať, a že tieto sú predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb.) a že tam zapísané nehnuteľnosti sú určené pre účely prídellov novým nadobúdateľom, ktoré skutočnosťou bolo možné zistiť, mohli vyvolať u žalovaného dôvodné pochybnosti o tom, či právnemu predchodcovi žalovaného naozaj vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam svedčí, a teda odvolací súd sa v dostatočnom rozsahu zaoberal i otázkou dobromyseľnosti žalovaného pri nadobúdaní nehnuteľností (bližšie body 7., 9., 15. a 16. rozhodnutia odvolacieho súdu).

19. V posudzovanej veci aj s ohľadom na bod 18. tohto rozhodnutia dovolací súd môže len konštatovať, že v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok) sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, zhodné so súdom prvej inštancie, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.). Odôvodnenie dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. V danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V reakcii na dovolacie argumenty žalovaného dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV.

ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

20. Dovolací súd tiež poznamenáva (aj vo väzbe na dovoláciu argumentáciu žalovaného), že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (por. najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 3 Cdo 105/2018, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

21. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť ani dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania a nesprávnosti skutkových zistení. Neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení, ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

22. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že pri posudzovaní práva na spravodlivý proces je potrebné zohľadniť aj možnosť účastníka korigovať nesprávny postup súdu. Aj v prípade posudzovania „odňatia možnosti konať pred súdom“ podľa § 237 písm. f/ O.s.p. súd zohľadňoval procesnú zodpovednosť strán sporu. Podľa vtedajšej judikatúry dôvodom dovolania nemohlo byť akékoľvek odňatie možnosti konať pred súdom; súdna prax zaujala k tejto otázke zužujúci výklad. „Podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie (R 39/1993).“ V danom prípade vo svojom riadnom opravnom prostriedku žalovaný využil možnosť uplatniť svoj vplyv na konanie, a to vyjadrením sa nielen k vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, ale aj k tvrdeným procesným vadám, s ktorými sa dostatočne v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal už odvolací súd.

23. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukazom na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 61/2019, v zmysle ktorého aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

24. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalovaného nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

25. Na záver dovolací súd považuje za potrebné poukázať na rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2020 sp. zn. 6 Cdo 64/2018 v skutkovo a právne obdobnom spore, v ktorom dovolací súd dospel k záveru o odmietnutí dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 2. marca 2017 sp. zn. 8Co/124/2016.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.